

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Trešdiena, 1995. gada 7. jūnijas

Nr. 42 (6597)

Vietejas ziņas

Trīs ceļi. Pa kuru iet?

Pēc ilgajiem klusuma mēnešiem, kas valdīja Līvānu bioloģiskajā rūpīcā, ap šo uzņēmumu tagad jūtama Latvijas uzņēmēju aktivitāte. Vismaz ideju limeni.

Pašlaik izteikti trīs rūpīcas attīstības virzieni nākotnē. Pirmais no tiem ir pēmiku ražošana, kuriem noīets varētu būt vietējā tirgū. Otrs variants — spīta ražošana no vietējiem graudiem. Šī produkta lielākais tirgus, pēc uzņēmēju pārliecības, varētu būt meklējams austriku virzienā. Bet trešais ceļš, kuru var izvēlēties līvānieši — fursurola ražošana. Tas esot koksnes ķīmiskas pārstrādes produkts, kam paredzamas realizācijas iespējas gan austriemos, gan rietumos.

Pēdējē diņi varianti varēšot nodrošināt ar darbu apmēram 200 līvāniešu.

Lielais remontu laiks sācies

No rajona budžeta tautsaimniecībai paredzētajiem līdzekļiem tagad tiek nemita nauda, lai laikus tiktu galā ar remontiem, kas ir vissteidzamākie. Saleņieku pansionātī, piemēram, remontētas saimniecības ēkas — pirts un siltumnīca. Tām bija vajadzīgi apmēram divi tūkstoši latu. 1600 latus izmaksāja Līvānu slimīcas operāciju zāles remonts. Patlaban notiek atkritumu izgāzīves rekonstrukcija Galēnos. Arī šim nolūkam nepieciešamī ne mazāk kā divi tūkstoši latu.

Rajona padomes priekšsēdētājs I.Melušķāns informēja, ka 7. jūnijā, tas ir, ņiedien paredzēta padomes finansu komisijas sēde, uz kuru aicināti «Preiļu pasta» un Baltijas Tranzītu bankas pārstāvji. Baikierēm, kā-saka, pēdējais laiks iepazīstināt tautu, kā tad viņi paredz organizēt pensiju izmaksu...

L.Kirillova

Preiļu
Kultūras
namā

21.06.1995.
Foto: J.Silicka

21.06.1995.
Foto: J.Silicka

Piektdien sporta kluba «Ceriba» stacionā vēl turpinājās rajona pašvaldību darbinieku sporta sacensības, bet Preiļu kultūras namā jau notika gatavošanas pašvaldību darbinieku atpūtas sarīkojumam, kuram vajadzēja sākties tiesi pēc stundas un kurā bija paredzēta arī šo sacensību uzvarētāju apbalvošana.

Bet notika tas, ko neviens nebija gaidījis, — plkst. 17.00 ar milzīgu trokni iegrūva kultūras nama augstās zāles griesti. Sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienības darbinieki zālē klāja mielasta galdus, taču laimīgas nejaušības dēļ tajā brīdi cilvēku zālē nebija. Strādāja tikai «Unibankas» Preiļu filiāles jaudis (šī banka atrodas kultūras namā), bet bankas telpās un foajē grieisti «noturējās».

Kāpēc notika šī avārija, kuras sekas, ja griestis iegrūtu tikai stundu vēlāk, kad kultūras nama lielā zāle būtu cilvēku pilna, klūtu drausmīgas? Galīgos secinājumus izdarīt vēl pārākti, tomēr «Novadnieks» uzskausīja divu amatpersonu viedokļus.

Preiļu rajona policijas priekšnieks Imants Bekešs pastāstīja, ka neesot nekādu pazīmu, kas liecinātu par spridzi-

nāšanu vai kādu citu īaunprātību. Kultūras nama ēka celta 1958. gadā, un, iespejams, griestus saturošās konstrukcijas bijušas nolietojušas.

Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Melušķāns savukārt informēja, ka avārijas cēloņu noskaidrošanai izveidota komisija, kurā ir rajona virsprokurors A.Paura, celtniecības speciālisti A.Poplavskis un V.Haritonovs, civilās aizsardzības centra vadītājs A.Greivulis.

Pirmais secinājums — nav izturējusi viena metāla konstrukcija (saites stiprinājums). Konstrukcijas daļas aizsūtītas uz eksperimenti.

Šīs konstrukcijas daļas bijušas dzīli aplsēptas, tāpēc iepriekš neesot bijis iespējams konstatēt, vai kultūras nams ir avārijas stāvokli.

Patlaban kultūras nama ēka ir slēgta, te vairs nedarbojas ne «Unibanka», ne kafejnīca «Zeltene». Namu apsargā. Materiālie zaudējumi tiek aprēķināti, un šajās dienās jābūt speciālistu slēdzienam, vai ielpas, kur atradās «Unibanka» un kafejnīca «Zeltene», turpmāk varēs izmantot.

Komisija lūdz «Novadnieku» bridi-

Lauku aktualitātes

Atbalsts labības audzētājiem

Zemkopības ministrija izdevusi pavēli Nr.126 «Par labības ražošanas reģionālā fonda izmantošanu 1995. gadā». Šī pavēle stimulē audzēt labību arī reģionā, kurā ietilpst Latgales rajoni ar nelabvēlīgākiem dabas apstākļiem.

Piemaksas no labības ražošanas reģionālā izlīdzīšanas fonda izmaksās sādiem mūsu rajona pagastiem: Aglonas, Aizkalnes, Rušonas, Jersikas, Peleču, Rožupes, Rudzātu, Silajānu un Upmalas. Jāpiebilst, ka pagājušajā gadā piemaksas saņēma tikai 6 pagasti.

Noteikumi piemaksu saņemšanai:

1. Piemaksas var saņemt visu veidu saimniecības, kurās apsēto labības sējumu platība 1995. gada ražai ir 4 hektāri un vairāk, tiek ievēroti agrotehniskie noteikumi, tas ir — sējumiem jābūt kopītiem, ar prognozējamo kļēts rāžu vismaz 15-20 centneri no hektāra. Šie sējumi rudenī obligāti jānovāc graudu ieguvei. Labības sējumu platība nedrīkst samazināties vairāk kā 30 procentus, salīdzinot ar 1994. gadu (tiem pagastiem, kas pie maksas saņēma pērn). Piemaksas saņems arī tās-saimniecības, kas rudenī iestās vairāk kā 2 hektārus ziemāju.

Noteikta valsts piemaksas šādā apmērā: līdz Ls 9 — par katru apsēto graudaugu un pālšaugu hektāru 1995. gada ražai: līdz Ls 6 — par katru rudenī apsēto ziemāju hektāru 1996. gada ražai.

Lai saņētu piemaksas, rajona lauksaimniecības departamentiem jāsākētējēz piešķirtus par labības sējumiem 1995. gada ražai līdz 1. jūlijam, ziemāju līdzīgiem 1996. gada ražai — līdz 1. oktobrim (formā Nr.1). Šajānos apmeklētās mējās lauksaimniecības departamenta speciālisti un dos novērtējumu līdz raža novakšanas uzsākšanai.

Datu ticamībai par apsētajām graudaugu platībām zemnieku saimniecībām līdzīzu iesniegt precīzas ziņas valsts statistikas rajona nodaļai līdz 15. jūnijam.

J.Kivenieks,
lauksaimniecības departamenta
galvenais agronom

Arāj, ko tu proti?

No tā, cik kvalitatīvi ir uzarta augsne, atkarīga raža. Novērots, ka aršanā visvairāk grēko, veidojot saarumu un izarumu. Lai, izvairītos no kļūmēm un sniegtu zemniekiem nepieciešamās ziņāšanas aršanā, Aglonas pagasta pašvaldība kopā ar zemnieku konsultantu nolēma organizēt aršanas paraugdemonstrējumus.

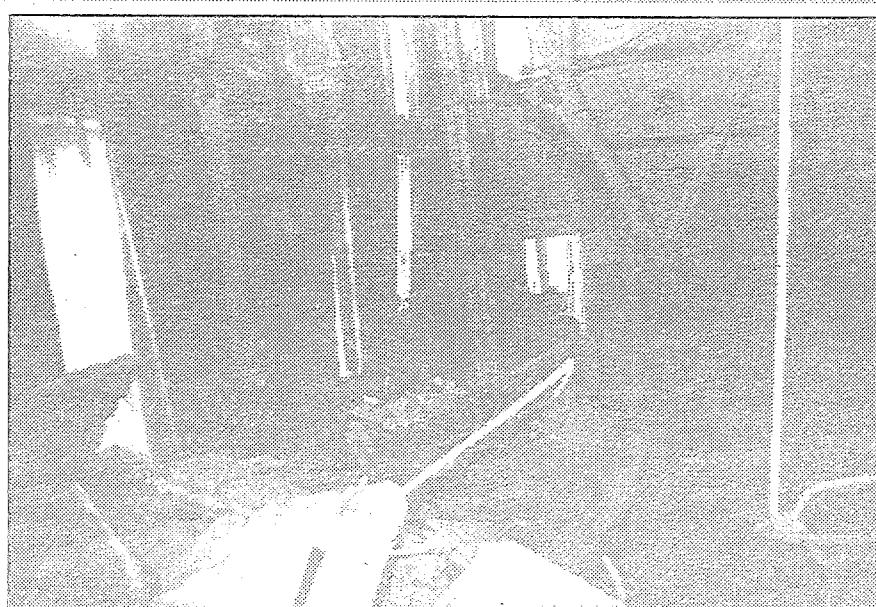
Pareizu aršanas tehniku demonstrēs ar igaunu 2 korpusu arklu, kuram ir skrūvveida vērstuve, ko gatavo Jaunaglonas lauksaimniecības skolas praktiskās apmācības meistars G.Puzanovs ar saviem audzēkņiem, kā arī meistars Pēteris Landsbergs ar arklu PN-3-35.

Zemniekiem būs iespēja iepazīties ar arklu pareizu regulēšanu tieši uz lauku ma, par ko stāstīs un demonstrēs skolas tehnisko priekšmetu pasniedzējs Jāzeps Višķers. Daudz interesanta uzzināsiet arī par jaunāko lauksaimniecības tehniku, tās iegādes iespējām un cenām.

Aršanās paraugdemonstrējumi notiks viena kilometra attālumā no lauksaimniecības skolas Smānos. To laikā skaitījāi varēs piedalīties tehniskajā viktorīnā, uzvarētāji saņems balvas.

Zemniekiem, atrauciet ūs uzziņšies daudzās pasaules, kas nodrošina praktiskās arī vissākās. 9. jūnija pīks (12.00) pie Jaunaglonas lauksaimniecības arklis jaudī arklu.

P.Vaivods.
Rājona pagasta zemnieku
konsultants

nātā zīpkārīgos iedzīvotajus, kā nevajadzētu censīcīs iekļūt kultūras namā, lai aplūkotu avārijas vietu. Pastāv briesmas, ka varētu arī jums, — jo vairāk tāpēc, ka sākušās lietavas.

Šādas konstrukcijas kultūras nami Latvijā bija vairāki, tāpēc nosūtīta oficiāla informācija kompetentām

J.Silicka foto

ATTĒLĀ: lūk, tāda izskatījās kultūras nams lielā zāle pēc avārijas. Nezinātās varētu nodomāt, ka Preiļos bijusi pamatīga zemestrīce...

Zemes reformas līkloči pilsētā

♦ Zemes reforma pilsētās sākās 1991. gada 20. novembrī ar likuma «Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās» pieņemšanu. Nepilnos četros gados likumā izdarītas dažādas izmaiņas un labojumi, bet tie nav ļāvuši izvairīties no daudzām nebūšanām, kas radušās nepārdomātības un sasteigšanas dēļ.

Maija pirmajā pusē Līvānos bija ieradusies valsts Centrālās zemes komisijas priekšsēdētāja Anna Seile, lai tiktu ar domes deputātiem, zemes komisijas locekļiem un pilsētniekiem, kuriem bija sakrājušies neskaidri jautājumi.

Līvānu pilsētas domes zemes komisijas priekšsēdētāja Renāte Šmukste atzīst, ka tikšanās ar cilvēkiem bija vajadzīga, lai izskaidrotu likumu, jo neizpratnes un informācijas trūkuma dēļ zemes lietotāji laikus neuzrakstīja ie sniegumus zemes pieprasījumam. Runa ir par tiem zemes lietotājiem, kuri uzcēla vai nopirka mājas pēc četrdesmitā gada.

Ja uz zemes gabaliem nav pieteikušies bijušie īpašnieki vai to mantinieki, ir reāla iespēja zemi izpirkt. Toties gadījumos, ja īpašnieki vai mantinieki pieteikušies, līdz 1992. gada 20. jūnijam bija jāiesniedz pieteikumi zemes pieprasījumam. Tā bija rakstīts likuma 6. panta 1. apakšpunktā.

Tātad vajadzēja papildus izteikt savu grību iegūt īpašumā to zemes gabalu, uz kura uzbrūvēta viņa māja un ierīkots mazdārzīņš. Loti daudzi to nesaprata. Ko viņiem pārmest? Vai to, ka noticēja apgalvojumiem, ka tiesības uz zemi viņiem garantētas un neviens neizliks no mājām?

Daudzi bija domē, runāja arī ar bijušo zemes komisijas priekšsēdētāju, bet mutisku pieteikumu, kā saka, pie lietas nepiešusi. Arī Centrālās zemes komisijas priekšsēdētāja Seiles kundze atzīna, ka radio, televīzija un presē visvairāk runāts par zemes reformu laukos, bet pilsētnieki bija pastumti malā un piemirsti.

Kad atcerējās, bijušajiem īpašnie-

kiem un mantiniekiem pieteikumu ie sniegšanas termiņus pagarināja līdz 1994. gada 1. jūnijam, bet uz zemes lietotājiem pagarinājums neattiecas. Tagad vinnētāji ir tie lietotāji, kur īpašnieki nav pieteikušies. Citiem ar zemes īpašniekiem vai to mantiniekiem iestāsies zemes nomas attiecības, kas noteiktas civilikumā. Tātad būs jāmaksā zemes nodoklis un maksa par zemes izmantošanu. Tiesa, tā nedrīkst būt noteikta nesamērīgi liela.

Līvānos lielākā daļa bijušo zemes īpašnieku un mantinieku pieteicās laikus, bet loti daudzi zemes lietotāji vienus termiņus palaiduši garām. Tomēr arī īpašniekiem ceļ līdz sava īpašuma nostiprināšanai ir visai garš un sarežģīts.

Vispirms lēmumu pieņem domes zemes komisija, kura pārbauda, vai ir kārtībā dokumenti. Valsts zemes dienesta darbinieks uzmēra platības precīzi līdz pēdējam kvadrātmetram. Tālāk jautājumu izskata dome, kas atjau no īpašuma tiesības un gatavo dokumentus Zemes grāmatu nodaļai, kur īpašums tiek reģistrēts.

Pēdējā laikā domē izskatītas deviņpadsmit lietas, iepriekš bija vēl ap pus simta. Taču tikai nedaudzi ir īpašumus reģistrējuši Zemes grāmatā, piemēram, Pēteris Bikaunieks, Kaspars Caurē, Lija Asnīša, Jolanta Tjarve.

Renāte Šmukste pastāstīja, ka atjau notiesības uz saviem zemes īpašumiem gatavojas arī katolu draudze. Pēckara gados uz šīs zemes bija daudz pārmaiņu — daļu aizņem melioratori, arī individuālās dzīvojamās mājas. Bet no māju īpašniekiem saņemti tikai četri iesniegumi. Pārējie, acīmredzot, kļūs par zemes nomātājiem.

Zemes lietu kārtotā visos laikos bijusi sarežģīta. Visos laikos bijuši neapmierinātie. Tagad esot pat speciāls neapmierināto saraksts. Lūk, piemērs. Ja uz kāda zemes gabala atrodas īpašnieki aizsargājami dabas objekti, valsts nozīmēs vai ar likumu noteikti zinātnes, kultūras piemineklī, nacionālās sporta būves, tilti, dzelzceļi, pārvadi un tā tālāk, bijušajam zemes īpašniekam vai mantiniekam vajag piedāvāt līdzvērtīgu zemi vai kompensēt tās vērtību sertifikātos. Taču kompensāciju nevar izmaksāt piespiedu kārtā. Tādi gadījumi iekļaujami neapmierināto sarakstā.

Līvānu domes zemes komisijai ir laba sadarbība ar valsts zemes dienestu, kuram pat telpas ierādītas turpat domes mājā.

Visus mazos zemes uzmērījumus veic zemes ierīkotāja Tekla Zute. Bet ar teodolītu strādā tikai Rasma Gerīņa. Tas mazliet apgrūtina darbu, jo viņai jāapkalpo abas pilsētas.

Kā zemes reformas gaitu vērtē Renāte Šmukste?

— Likumā paredzēts, ka līdz šī gada beigām visam jābūt kārtībā. Bet reālitas nav iespējams, jo pilsētās reforma taču sākās gadu vēlāk nekā laukos. Darbu kāv līkloči, pa kuriem jāiet zemes lietotājiem un īpašniekiem. Reformu bremzē arī tas, ka visi lejupejošie mantinieki zemes uzmērījumus veic no budžeta līdzekļiem.

Naudas, protams, maz, tāpēc viss briesmīgi kavējas, rodas rindas uzmērīšanā. Līdz ar to kavējas arī domes lēmumu pieņemšana un īpašumu reģistrēšana Zemes grāmatā. Nu tikai sākas istā darišana.

L.Kirillova

Daugavā un Dubnā nedrīkst peldēties

Preiļu rajonā nav oficiālu noteiktu peldvietu, kuras ierāda pašvaldības un nodrošina ar sanitāri higiēniskajiem noteikumiem (tualetes, atkritumu kastes, pārķerbšanās kabīnes, dzeramais ūdens).

Neatkarīgi no tā Preiļu rajona vides veselības centrs

izdara analizes. Eikša, Ciriša, Līvānu ezeros, Daugavā, Dubnā, Preiļupē. Analizes, kas veiktas maijā, liecina, ka nedrīkst peldēties Daugavā un Dubnā.

V.Miņins,

Preiļu rajona vides veselības centra galvenais ārst

Par ko iestājas arodbiedrība?

Šī gada 18. maijā notika Latvijas tirdzniecības arodbiedrības 2. kongress. Tajā apstiprināja Latvijas tirdzniecības arodbiedrības Statūtus, darbības programmu, kā arī nolikumu par revizijas komisiju un revizijas komisijas pārskatu.

Latvijas tirdzniecības arodbiedrības padomes priekšsēdētāja vietniece R. Strēlniece sniedza ziņojumu par situāciju Latvijas tirdzniecības arodbiedrībā. Tajā viņa akcentēja, cik liela nozīme ir arodbiedrībam pašreizējos ekonomiskajos apstākļos.

Kas tad ir arodbiedrība un par ko tā iestājas?

Arodbiedrības galvenais mērķis ir savu biedru darba, profesionālo, ekonomisko un sociālo tiesību un interešu aizsardzība. Arodbiedrības iestājas par sakārtoto darba tirgus izveidi, lai katrs darba spejīgs cilvēks varētu realizēt savas tiesības uz darbu, atbilstoši izglītībai un kvalifikācijai;

— par to, lai valsti tiktu pieņemti ražošanu veicinoši likumi;

— par likumīgu darba attiecību veidošanu starp darba īemējiem un darba devējiem.

Un te jau parādās bēdīga aina. Tirdzniecības privātstruktūrās strādājošie pašlaik ir sociāli pilnīgi neaizsargāti. Nav arodorganizāciju, kas aizstāvē strādājošo tiesības. Darba līgumus nenoslēdz, ierakstu darba grāmatīnā nav. Tāpēc jāapvienojas, jāveido arodorganizācijas, kas ar darba devējiem slēgtu darba kopli-

mus kā galveno līdzekli darba devēju un darba īemēju attiecību regulēšanā, noslēdzot to katra uzņēmumā, organizācijā un individuālajā darba sektorā.

Arodbiedrība iestājas par to, lai, noslēdzot darba kopli gumus un vienošanās, visos arodbiedrību darba līmeņos tiktu panākta tāda darba samaksa, kas nodrošinātu arodbiedrības biedru ekonomiskās, sociālās un kultūras vajadzības, kā arī stingru darba likumu ievērošanu, par minimālās algas palielināšanu iztikas minimuma līmeni, atbilstoši inflācijas pieaugumam.

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības sniegtajis iestājības patēriņa budžets 1995. gadā ir šāds (latos):

	Janvārī	Februārī	Martā	Aprilī
Vienam iedzīvotājam	71,75	73,90	75,82	77,46
Vienam strādājošajam	75,03	77,30	79,34	81,15
Vienam pensionāram	57,56	59,41	61,14	62,47
Krizes iztikas minimums	44,18	45,71	47,19	48,23

Katrā gadā Latvijas Kopdarbības Centrālā savienība «Turība» slēdz vienošanās līgumu ar Latvijas tirdzniecības arodbiedrības padomi, kuras sastāvā liekāk daļa strādājošo ir arodbiedrības biedri.

Ministru kabineta un Latvijas Brīvo arodbiedrību

Gadu pēc traģēdijas

Traģēdija, kad Galēnu pagasta attālajās Sondoru un Brišku sādžas vienlaikus aizdegas 12 mājas, notika pagājušā gada 14. maijā ap pulkstēm 6 vakarā. Nogāžoties savu laiku nokalpojusajam augsts priezguma elektro kāslīnās stabam, vadi saskārās ar zems priezguma līniju un radās issavienojums. Visās mājās, kur bija elektība, sāka degt iekšējā instalācija. Tie, kas bija mājās un pa televīzori skatījās tajā laikā rādīto filmu par Beižu, nelaimi novērsa, izolējot degos elektriskos vadus.

Pavisam nodega četras mājas: Seimanu, Vēveru, Zverīnas un Korsaka. Pieko māju, Jānim Circenim piederošo, izdevās glābt: tai izdega tikai dzīvojamo telpu iekšpusē.

Latvenergo kompensēja ugunsgrēka nodarītos zaudējumus — samaksāja nodegušo māju iekārtu vērtību, sāka finansēt jaunu māju celtniecību.

Mājas uzceltas

Kā tagad ir Sondoros un Briškos gadu pēc traģēdijas? Mājas uzceltas. Lielās nelaimes skār cilvēku dzīvei visumā atjaunota.

Arī un Solvitas Seimanovu ģimene nolema saņemt kompensāciju un dzīvojamo māju būvēt paši. Tas arī izdarīts. Aleksandram un Teklai Vēveriem uzcelta Līvānu māja. Aleksandram Korsakam uzbrūvēts tāds pats neliels miteklis, kāds bija. Broņislavai Zverīnai Līvānu tipa māja uzcelta Gailīšos, jo viņa to vēlējusies tieši šeit. Jānis Circenis atiecinies no apdegusās mājas remonta, saņēmis kompensāciju un aizbraucis dzīvot pie meitas citā rajonā. Viņa māja pagaidām stāv tukša, bet tai ir mantinieki, kas domājot te pārvākties dzīvot.

Pie Arna Seimanova

Viņš Sondoros sāka dzīvot vecēva mājās. Te apprečējās ar Solvitu, nosvinēja kāzas. Tagad Seimanoviem aug divi bēri. Vectēvam bija gulbūves dzīvojamā māja. Liela, diviem galīem, stipra, kaut arī sen būvēta. Vectēvs bija izvests uz Sibīriju, bet, izturējis visas mokas, atgriezās mājas un audzināja Arni. Seimanovs seniori bija loti strādīgi un daudzus darbus (arī celtnieka) protoši. Tas viss iedzīmībā pārgājis pie Arna.

No Latvenergo par nodegušo dzīvojamo māju un tās iekārtu Seimanovi kompensācijā saņēma 19000 latu. Jaunu māju būvēja ar noligo celtnieku palidzību. Arnis nopirkā lietotu vieglo automāšiņu, ar ko rītos no Viļāniem atveda un vakaros aizveda atpakaļ šos četrus puišus. Tie strādāja labi. Trijos mēnešos māja no baltiem silikātķieģeliem tapa gatava. Mājas iekšējās apdares darbus veica pats Arnis, piepalīdot tuvīem cilvēkiem.

Latvenergo atvēlētā nauda par nodegušo māju Seimanoviem, šķiet, ir liela, taču tās pietiecas knapi knapi. Tagad ar šiem 19000 latu galīgi nebūtu ko iesākt, atzīst Arnis, jo celtniecības materiāli kļuvuši pavisam dārgi.

Lielā nelaimē pārvārēta, un Seimanovi, jauni un varoši cilvēki, dzīvos savā ierastajā vietā.

J.Aizkalns

savienības tikšanās laikā 1994. gada 6. oktobrī tika pieņemts paziņojums, kurā uzsvērtā arodbiedrību un valdības sadarbības nepieciešamība. Cīteju:

«Latvijas valdība un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība orientējas uz stabilu, sabalansētu un ilglaicīgu sadarbību šī vārda visplašākajā nozīmē, īpaši uzmanību pievēršot cilvēka veselības, izglītības un kultūras vajadzībām, personiskajai un īpašuma drošībai, kā arī dzīves limenim. Ministru kabinets un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība iesaka visām rājoniem un pilsētām pašvaldībām, visiem darba devējiem veidot demokrātiskas attiecības ar darba īemēju arodbiedrību organizācijām, slēdzot ar tām vienošanās līgumus un darba kopli gumus par darba un sociālo attiecību jautājumiem.»

Rajona tirdzniecības arodbiedrība ir Latvijas tirdzniecības arodbiedrības dalīborganizācija, kuras sastāvā lielākā daļa strādājošo ir Preiļu kooperatīvo sadarbību savienības arodbiedrības biedri. Bet tā nav slēgta organizācija, tājā var iestāties arī jebkurš tirdzniecības privatstruktūras strādājošais.

Apvienosimies, iestājoties arodbiedrībā, kas aizstāv strādājošo tiesības. Arodbiedrību komiteju padomes telefons 23153.

V.Dambīte,

Mana balss pieder

**Latvijai
jo saskatu
iespēju tajā
izveidoties
godīgu un
gudru cilvēku
komandai**

**Karlīs Čerāns,
29 gadi,
datorzinātņu doktors,
Rīga**

Skolām un slimnīcām

Kā panākt, lai skolu, slimnīcu, bērnudārzu ēdītās un citās sabiedriskās ēdināšanas iestādes trauki būtu izskatīgi (diemžēl skolās ēd no bleķa bļodīņam vai apdausītiem fajansa traukiem, visiem ēdiem izsniedz vienmēr alumīnija karoti) un reizē izturīgi?

SIA «Ziemeļlatvija» atbilde — iegādāties tepat Latvijā ražotus karstumizturīgus plastmasas traukus.

Trauku atturīgo, bet glito dizainu veidojuši zviedri un latviešu dizaineri, tie izgatavoti VEF no Zviedrijā ražotām granulām. Pie mums atšķirībā no parastajiem plastmasas traukiem — šie ir karstumizturīgi. Tos var droši tvaicēt, plaucēt, vārīt kaut vai 5 stundas — trauki būs tādi paši, kā nopērkot (parastā plastmasa klūst nenoturīga pie 80 grādiem C, bet šie pie 130 grādiem C).

Ja neplistošais franču stikls tomēr plīst — tad šie trauki tiešām nav saplēšami (ja nu vienīgi ar āmura palidzību).

Skandināvijas pieredze rāda (tur līdzīgus traukus skolās un slimnīcās izmantojau sen), ka šādi trauki labi kalpo 10-15 gadus. Cenas lielāko daļu sastāda granulu cena (šādas karstumizturīgas granulas rāžo 2 vietās pasaule), tāpēc pirmajā acu uzmetienā trauki liekas dārgi, bet kas tad ir lētāk — pirk katru gadu vai arī nopirkt vienreiz priekš 10 gadiem?

Pavisam trauku komplektā ir 14 vienības (sākot no paplātes un beidzot ar mazo karotīti), bet saprotiet to, ka visu komplektu iegādāties var atļauties tikai retais — traukus un galda piedērumus pārdom jebkurās konfigurācijās (piemēram, tikai krūzītes vai tikai nazišus un lielos šķīvus utt.)

Šo trauku ekskluzīvais izplatītājs ir SIA «Ziemeļlatvija» Valkā (LV 4700, Valkā, Rīgas 13, tāluvi 247-22066, 22194, fax 22203).

Vents Krauklis

Mūsu novadnieki

Antons Tumans

♦ Šogad aprit trīsdesmit gadu, kopš miris mūsu novadnieks, vairāku garīga satura grāmatu autors, 1886. gadā Silajānu pagasta Ščadriniekos dzimušais Antons Tumans. Viņš bija pirmsākšīs ūdens iedzīvotājs, kuram izdevās iegūt augstāko izglītību.

A.Tumans pēc ģimnāzijas beigšanas studēja Pēterburgas Garīgajā seminārā. Šeit viņš mācījās vienā kursā ar biskupu Jāzepu Rancānu. Pēc semināra beigšanas 1909. gadā tika iesvētīts par priesteri un strādāja vairākās draudzēs. 1919. gadā A.Tumans bija Nagļu draudzes prāvests.

Lielnieku terora apstākļos viņa dzīvībai draudēja briesmas, tāpēc vajadzēja slēpties. No nāves viņu izglāba draudzes loceklis Kupčs. Tāpēc A.Tumans apsolīja izskolot sava glābēja dēlus un savu solijumu pildīja.

Riebiņu pamatskolā viņa apgādībā mācījās Kupča dēli Pēteris un Ignats. Vēlāk viņi turpināja mācības Kārsavas ģimnāzijā.

No 1928. līdz 1933. gadam A.Tumans bija Riebiņu draudzes prāvests. Tā kā Riebiņu apkārtnei lielākā iedzīvotā daļa bija veltītiem, bet pašā miestā Mozus tīcīgiem, katoļu bija maz, tāpēc A.Tumans pasniedza tīcības mācību Preiļu pagasta Skuteļu pamatskolā. Tāpat viņš Preiļu draudzē reizēm izvadīja mirušos. Kad 1932. gadā Pie-

niņos nodibinājās jauna draudze, šos pienākumus izpildīja minētās draudzes prāvests Antonijs Lopatenoks. Tad A.Tumans katru dienu apmeklēja Riebiņu skolu un tur bez tīcības mācības vēl pasniedza dziedāšanu.

A.Tumans ļoti daudz darīja katoļiskās preses izplatīšanā. Daudz vairāk nekā citi prāvesti. Viņš Riebiņu draudzē nodibināja un vadīja Tercijas pulciņu. Sevišķi stingrs un principiāls A.Tumans bija pret tiem katoļiem, kuri dzīvoja bez baznīcas laulības. Tādi bija divi pāri. Gan ar labu, gan ar piespiedu līdzekļiem viņš panāca, ka abi pāri saulājās.

No Riebiņiem A.Tumans pārcēlās uz Kārsavu un no Kārsavas uz Andzelmuizi. Arī baigā gada pēdējās dienās viņš slēpās kādā Ežu ezera salā.

Pēc kara, kad A.Tumans strādāja par Sarkaņu draudzes prāvestu, 1951. gadā viņš tika arestēts un notiesāts uz desmit gadiem. Vecumā, būdams pensionārs, dzīvoja Aglonā, kur arī miris. Apglabāts Aglonas kapos.

D.Jermolovičs

6. Saeimas vēlēšanas: politiskā prognoze

1995. gads ir vēlēšanu gads. Šobrīd jau tas vairs nav jāatgādina, jo par priekšvēlēšanu procesiem var nojaust pēc sabiedriskajām aktivitātēm un publikācijām masu mēdījos. Kādi tad ir politisko partiju reitingi šodien?

Uz jautājumu, ja rīt notiku vēlēšanas, par kuru partiju jūs balsotu, pēc Latvijas tirgus un sociālo pētījumu firmas «Latvijas Fakti» aptaujas maijā atbildi sniedz tikai 69,7% aptaujāto. 30,3% nezina, nav izvēlējušies vai nevēlas atbildēt uz šo jautājumu. Bet tie, kas atbild, sarindrosošas partijas un koalicijas sekojās kārtībā:

Latvijas Ceļš — 14,0%;

Latvijas Zemnieku savienība + Kristīgo Demokrātu savienība + Latgales Demokrātiskā partija — 11,9%;

LNNK + Zaļā partija — 11,1%,

Apvienība «Saimnieks» — 5,7%,

Tēvzemei un Brīvībai — 5,0%.

Apkopojot datus par visu Latviju, tās ir partijas, kas droši pārsniedz vēlēšanu likumā pa-

redzēto robežu. Reģionos šo partiju popularitāte un reitingu kārtība atšķiras.

Partijas	Rīga	Vidz.	Kurz.	Zemg.	Latg.
Latvijas Ceļš	10,1	8,1	20,8	7,9	27,7
LNNK+Zaļā partija	15,3	12,1	9,4	10,5	5,9
LZS	11,1	15,1	8,4	11,4	11,0
Apvienība «Saimnieks»	6,9	6,6	5,2	5,3	3,7
Tēvzemei un Brīvībai	3,7	5,1	5,2	10,5	2,2
Lidzīesiba	7,4	1,0	2,1	—	2,2
T/k «Latvijas»	1,6	5,1	3,1	2,6	—
Tautas saskaņas partija	5,8	0,5	—	—	4,4
LDDP	1,1	3,5	2,1	2,6	—

Tomēr uz savu domu nemainīgumu pastāv tikai trešā daļa aptaujāto — 26,8%, savukārt 41,1% uzskata, ka viņu domas var mainīties.

Bet kāda ir prognozējama vēlētāju aktivitāte gaidāmajās vēlēšanās?

Pēc esošajiem aptauju rezultātiem var secināt, ka vēlētāju aktivitāte nebūs tik augsta kā 5. Saeimas vēlēšanās, kur vēlēšanās piedalījās 89,9%. Gatavību piedalīties vēlēšanās šobrīd kopumā uzrāda 69,4%, nezina — 4,8%, bet 28,8% uzskata, ka drīzāk nepiedalīsies vēlēšanās.

Zīnas no policijas

Līvānu policijas iecirknis

● 7. maijā no Turkū pagasta teritorijas aizdzīta C. piederoša automašīna VAZ 21063. Auto atrasts Jēkabpils rajona Mežārēs, tiek meklēti vainigie.

● 16. maijā saņemts iesniegums no Turkū pagasta Jaunsilavu iedzīvotājas H., ka no viņas pagraba pazudis velosipēds. No Jaunsilavu iedzīvotājas K. pagraba pazuduši gaļas konservi. Vainigie tiek noskaidroti.

● 17. maijā Līvānu slimnīcā ievietots R., kurš centās izdarīt pašnāvību. Viņa dzīvība izglābta.

● 18. maijā no V. saņemts iesniegums, ka Jurijs J. alkohola reibumā salauza iesnedzēja dzīvokļa durvis. Viņš tiek sauktis pie administratīvās atbildības par sīko huligānismu.

● Nakti uz 19. maiju Māris B. Līvānos, Vēctībnieku ielā 6, būdams alkohola reibumā, izlauza G. dzīvokļa durvis un lietoja necenzētus vārdus. Vainigais tiek sauktis pie atbildības par sīko huligānismu.

● 20. maijā policijā griezās Turkū pagasta iedzīvotāja P., kura Līvānos Rīgas ielā 37a kāpņu telpā piekāva Raisa V. Par sīko huligānismu saukta pie administratīvās atbildības.

● 21. maijā Preiļu zemessardzes 35. bataljona zemessargi aizturēja Č., kurš no sava dzīvokļa Līvānos nelikumīgi tirgoja spiritu. Sastādīts administratīvais protokols.

● 22. maijā Līvānu slimnīcā ar kriminogēnām traumām ievietots D. Tas gūtas pie civilsievās. Notiek lietas apstākļu izmeklēšana.

● 23. maijā naktī aizdegās kiosks «Lācītis», kas atrodas Līvānos, Rīgas ielā 207. Notiek lietas apstākļu izmeklēšana. No bioķimiskās rūpniecības saņemts iesniegums, ka 20. maijā 1. cehā uzlauztais durvis, veikts vandālisma — sadauzīti termometri, manometri un citas lietas. Vainigie noskaidroti, tie bija nepilngadīgie Edgars V. un Pēteris S. Materiāls nosūtīts uz tiesu audzinošā rakstura pasākumu veikšanai. Līvānu slimnīcā ceļu policijas darbinieki nogādāja Jersikas iedzīvotāju Dinu L., lai noteiktu viņa reibuma pakāpi, jo viņš dzērumā vadīja automašīnu, pie tam bez dokumentiem. Uzņemšanas nodaļā aizturētais rupji lamājās, sadauzīja reibuma pakāpes noteicamo ierīci. Sastādīts administratīvais protokols, par sīko huligānismu jāmaksā soda nauda — 15 lati.

● 24. maijā Līvānu slimnīcā ar kriminogēnu traumu — durtu brūci krūtis — nogādāts līvāniets K. Par šo faktu ierosināta kriminālieta un aizturēta aizdomās turēta — civilsieve Liāna P.

● 25. maijā Līvānu teritorijā uz dzelzceļa līnijas «Rīga — Daugavpils» notriekta M., kura, stumjot velosipēdu, neuzmanīgi pārvietojās pa dzelzceļa stigu laikā, kad garām brauca vilciens. Cietusī nogādāta slimnīcā, dzīvībai briesmas nedraud.

Saņemts iesniegums no Rudzētu iedzīvotāja B., ka no viņa mājas verandas pazudušas 5 makšķeres, 8 kilogrami gaļas. Vainigie — nepilngadīgie brāļi G. tika noskaidroti, ierosināta kriminālieta. Bet 27. maijā tika uzlauzts Rudzētu pagasta iedzīvotāja P. individuālais veikals, nozagtī pārtikas produkti. Kā noskaidroja policija, arī šis noziegums ir minēto brāļu G. darbs. Ierosināta kriminālieta.

● 27. maijā Līvānos no 5. garāžu kooperatīva, kas atrodas Lauku ielā, aizdzīta automašīna VAZ 21063 baltā krāsā, v.n. B 1091. Ierosināta kriminālieta, vainigie tiek meklēti. Turku pagasta Peiseniekos apstrādājot zemi, tika atrasta mīnmetēja mina. Paziņots civilās aizsardzības dienestam, ieradās Rīgas sapieri, mīnu likvidēja. Tā bija glabājusies no kara laikiem.

● 1. jūnijā līvāniets Kārlis A., būdams alkohola reibumā, sava tēva mājas izdauzīja logu. Saukts pie administratīvās atbildības, sodīts ar 7 diennaktim arestā.

● 2. jūnijā Rožkalnos no mājām aizdzīta Z. piederoša vīriešu velosipēds. Kad policija sāka meklēt, velosipēds tika atdots. Turpinās vārīgo meklēšana. Velosipēds «Salūts» gaiši zaļā krāsā nozagtī arī no kādas līvānietes L. Tas tiek meklēts.

***

Līvānu policija meklē Vladislavu Golubu, dzim. 1941. gadā, dzīvo Rožupes pagasta Kūkusiliņos, kurš ši gada 22. maijā plkst. 19.15 izbrauca no Līvāniem ar autobusu «Līvāni-Preiļi», pabrauca garām savai pieturai, un viņa atrašanās vieta līdz šim nav zināma. Pazīmes: vidēja auguma, kalsns, mati sirmi, runājot šūpst, labajai rokai neiztaisnojas trīs beidzītie pirksti, ir 2. grupas redzes invalids. Apģērbts melnās biksēs, tumšā džemperi, tumšā žaketē, melnās ziemas korpēs. Psihiski slims. Lūgums ziņot Līvānu policijai.

Studimajumi un reklama • 22805

Rīgas inkubācijas cehs
 (tālr. 22-611454)
 Preiļu tirgū plkst. 7.00
 un Līvānos 13.00
 (pretē universālveikalām)
 sestdien, 10. jūnijā
pārdos
 diennakti un nedēļu vecus brūno
 dējējvistu šķirnes «Haiseks
 brūnais» un gaļas šķirnes «Pilc»
 broileru cālus.

**Piektdien, 9. jūnijā pārdos
 melnus un brūnus diennakti
 vecus dējējvistu cālus**
 Aglonā 8.00, Aglonas stacijā 8.30,
 Preiļos 9.00, Riebiņos 11.00,
 Stabulniekos 11.30, Polkoronā 12.00,
 Smelteros 12.30, L.Anspokos 13.00,
 Prikuļos 13.30, Rudzātos 14.00,
 Turkos 14.30, Jaunisilavās 15.00,
 Līvānos 15.20, Rožupē 16.00, Sutros
 16.30, Vārkavā 17.00, Upmalā 17.30,
 Rimicānos 18.00.

**Viljānu 41. arodvidusskola
 uzņem audzēkņus ar pamatskolas
 izglītību šādā specialitātē**
 apgaismes, spēka tīklu un spēka elektroiekārtu elektromontieris ar autovadi-tāja C₁, B kategorijas tiesībām.
 Mācību ilgums 3 gadi.
 Uzņemšana notiks bez iestājeksmē-niem. Vidusskolu beigušos uzņems arī
 otrs kursu papildināšanai.
 Mācību laikā audzēkņi var iegūt trak-torista un motociklista tiesības.
 Mācības notiks latviešu un krievu va-lodā.
 Mācību laikā audzēkņi saņem stipendijs Ls. 8,5 mēnesi un tiek apmaksāti braukšanas līdzdevumi. Ir kopmācīne un ē-dīca.
 Jālesniedz:
 Izglītības dokumenti (origināls),
 medicīnas izziņas 0667V,
 4 fotokardetos (3 x 4 cm),
 raksturojums.
 (izmaksas apliecība vai kās norakstītā ne nav daudz viss).
 Mūsu adrese: LV-4650, Rēzeknes
 raj., Viljāni, Kultūras laukumā 1,
 tālr. 62150, 62321.

K. Valdemāra iela 31,
 Riga, LV-1887, Latvija

**PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRA PAZINO, KA IR UZZĀKTA VALSTS
 UZNĒMUMA "ANDA" PRIVATIZĀCIJA.**

Objekta juridiskā adrese:

Domes iela 1a, Līvāni, Preiļu rajons, a/k 326, LV - 5316.

Fiziskās vai juridiskās personas, kuras vēlas privatizēt šo objektu, var iepazīties ar informāciju par objektu. Privatizācijas aģentūrā un saskaņā ar 1994. gada 3. marta likuma "Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 21. pantu iesniegt savus priekšlikumus Privatizācijas aģentūrā divu mēnešu laikā no šī pazīnojuma publicēšanas dienas oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Personas, kurām ir pirmsirkuma tiesības, lūdzam ieteikties Privatizācijas aģentūrā divu mēnešu laikā no šī pazīnojuma publicēšanas dienas. Pazīnojums stājas spēkā ar tā publicēšanas dienu oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Privatizācijas aģentūras adrese:

K. Valdemāra iela 31, Riga, LV - 1887. Tālr. 334652.

NOVADNIEKS

Laiķraksts iznāk kopš 1980. gada 29. marta.
 Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301
 Tāl. 22059, 21759, 22305, 22154.
 PASŪTĪJUMA INDEKS 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»

Iznāk 8 reizes mēnesī — trešdienās un sestdienās.
 Abonēšanas maksas mēnesī Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

© Pārpālečšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

**Valsts Višku lauksaimniecības tehnikums
 uzņem audzēkņus 1995./96. m.g. ar pamatskolas
 izglītību šādās specialitātēs:**

1. LAUKSAMINIEKS ar specializāciju dārzkopībā. Mācību valoda — krievu. Mācību ilgums — 3 gadi 10 mēneši.
2. LAUKSAMINIEKS ar specializāciju lauksaimniecības mehanizācijā. Mācību valoda — latviešu un krievu. Mācību ilgums — 3 gadi 10 mēneši.
3. MĀJTURES ar specializāciju ēdienu gatavošanā. Mācību valoda — latviešu. Mācību ilgums — 1 gads 8 mēneši.
4. LAUKU UZNĒMĒJS (ar vidējo izglītību). Mācību valoda — latviešu. Mācību ilgums — 1 gads 8 mēneši.

Jālesniedz šādi dokumenti:

direktoram adresēts iesniegums (veidlapa saņemama tehnikumā); dokuments par izglītību (origināls); medicīnas izziņa — forma 086Y; 4 foto (3 x 4); raksturojums.

Dokumentus pieņem līdz š.g. 10. jūlijam.

Tehnikuma adrese: LV 5480, s.n. Višķi-1, Daugavpils rajons.

Tālr. 72111, 72388.

**Barkavas lauksaimniecības skola
 1995./96. m.g. uzņems audzēkņus šādās specialitātēs:**

1. Zemkopis (apmācību laiks 2 gadi 10 mēneši).

Apgūst vispārizglītojošos priekšmetus, agronomiju, lopkopību, lauksaimniecības mehanizāciju, traktorus, automobiļus, lopkopības mehanizāciju, mežkopību, saimniekošanas mācību, ceļu satiksmes noteikumus un celtniecības pamatus.

2. Lauku māju saimniece (apmācību laiks 2 gadi 10 mēneši).

Apgūst vispārizglītojošos priekšmetus — agronomiju, dārzkopību, lopkopību, ēdienu gatavošanu, rokdarbus, ū-šanu, saimniekošanas mācību, medicīnu. Apmācības laikā ir iespējams iegūt B kategorijas autovadītāja apliecību.

3. Lauksaimniecība ar specializāciju lauku tūrismā (apmācību laiks 2 gadi 10 mēneši).

Apgūst vispārizglītojošos priekšmetus, agronomiju, dārzkopību, lopkopību, ēdienu gatavošanu, rokdarbus, psi-choloģiju, lauku tūrisma pamatus, reklāmas pamatus, biznesa korespondenci, lauku tūrisma uzņēmējdarbību un padziļināti svešvalodu.

Skolā uzņem pēc sekmīgi nokārtota eksāmena svešvalodā.

4. Lauku celtnieks (apmācību laiks 1 gads 10 mēneši).

Apgūst celtniecības priekšmetus. Pēc skolas beigšanas iegūst mūrmieka, betonētāja, krāsotāja, apmetēja profesijas.

5. Augstākās kvalifikācijas sagata-vosanas grupa (apmācību laiks 9 mēneši).

Skolā uzņem pēc lauksaimniecības skolu beigšanas. Iegūst pilnu vidējo izglītību ar tiesībām iestāties augstskolā.

Iestājoties skolā jālesniedz šādi do-kumenti:

skolas raksturojums, izglītības dokumenti, medicīnas izziņa, ģimenes sastāva un dzīves vietas iz-zina,

či folklorizācija.

Dokumenti jālesniedz līdz 1. jūlijam.

Skolas adrese:
 Barkavas lauksaimniecības skola,
 LV 4634, Barkavas pagasts,
 Madonas raj.,
 tālr. 248-36722, 248-36539.

Pārdod

lauku alu. Cena Ls 0,40 par litru. Tel. 23986;

***

Ford Sierra, 1984.g., 2,0 l. Cena Ls 1250. Zvanīt 24429;

***

VAZ-2106. Zvanīt 24109 pēc 21;

***

modernizētu arpu (graudu tīritāju šķi-rotāju), sakņu, zāles smalcinātāju, rotējo-šās graudu dzirnavas, zirga ratus ar gu-mijas riteņiem ar guliņiem. Tel. 42223;

***

teļu Tel. 35359;

***

govi, teliņu. Tel. 38733;

***

sešviļu šiferi un cementu. Tel. 23643

vakaros;

***

Livānu māju, traktoru T-150K, inkuba-

toru. Tālr. 55625;

***

virzuļu grupas traktoriem MTZ-80, T-

25. Zvanīt 54714 pēc 20;

***

Ford Sierra, 1984.g., VAZ 21-21 Niva,
 1983.g., VAZ 2101, 1973.g. Zvanīt
 36532;

***

piekabi TT-1 (lopu traps), mazlietotu
 piekabi 2 PTS 4, MTZ smagos diskus.
 Zvanīt 18340 vakaros.

***

Dažādi

Sporta kreklīni, šorti, krosa kurpes vei-kāla Preiļos, Aglonas ielā 24 (sporta sko-lā).

«Lauku Avīze»

ziņa
 reklāmas aģentus
 darbam Preiļu rajonā.
 Samaksas pēc padarītā.

Pielikties
 «Lauku avīzes»
 cīrojā Daugavpilī.
 Rīgas ielā 4, 312. kabineta.

Tālr. 254-21911.

No 1995. gada 8. jūnija tiek
 pārtraukta pieteikumu pieņemšana
 valsts uzņēmuma «Agrokīmija»
 privatizācijai.

SIA «Gaujas koks»
 iepērk svāigi zāģetus skujkoku
 zāģbalķus,

diametrs 18-20 cm par 35 \$,

diametrs 22-24 cm par 40 \$,

diametrs 26-36 cm par 43 \$,

diametrs 38-42 cm par 48 \$.

Izvedam papirmalku.

Atrašanās vieta: Pleskavas šoseja, 40
 km no Rīgas, 8 km no Siguldas.

Tālr. 927733, 927775.

REDAKTORS
PETERIS PIZELIS

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018
 Iespējots SIA «Lielgaites drukas»,
 Rēzeknes Bezīmīcas ielā 28. Oficiālais piedāvājums.
 Metiens 5200 eksemplāri.